

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/129/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

298/2011. (X. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ jogi képviselő útján 2011. február 23-án előterjesztett **panaszát** a 2011. október 19-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Székesfehérvári Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2011. február 23-án, jogi képviselője útján, postán előterjesztett panaszában a 2011. február 17-én vele szemben végrehajtott rendőri fellépést kifogásolta az alábbiak szerint.

Az említett napon, a kora délutáni órákban a 7-es számú főúton haladt társával – aki a Testületnél szintén terjesztett elő panaszt – egy kisteherautóval B. város irányába, amelyet egy közös ismerősüktől kaptak kölcsön. A járművet a panaszos vezette, a társa pedig utasként foglalt abban helyet. P. település határánál egy, a főúton közlekedő lassú jármű – traktor – előzésébe kezdtek. Ezt követően észlelték, hogy rendőri ellenőrzés zajlik előttük, így a panaszos fékezett, aminek következtében a jármű lefulladt, de még félre tudott gurulni a murvás útpadkára. Ezt látva az ellenőrzést végző rendőrök odamentek az autóhoz, amelyből a panaszos és társa kiszállt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendőrök „nyomatékosan” felszólították a panasztos iratai átadására, aki ennek eleget is tett. Eközben a panasztos társa a gépkocsiban a forgalmi engedélyt kereste, mivel azonban nem találta, ezt többször is jelezte a rendőröknek. A rendőrök hallva, hogy nincs meg a gépkocsi forgalmi engedélye, azzal vádolták meg a panasztost és a társát, hogy lopták a járművet, amire válaszul az intézkedés alá vont személyek közölték, hogy kölcsön kapták azt. Ezután a rendőrök alkoholszonda megfújására szólították fel a panasztost, aki azt ellenállás nélkül meg is tette. A szonda első megfújása sikertelen volt, a második pedig – a panasztos szerint – valószínűleg sikeres, de annyi biztos, hogy a panasztos továbbra sem ellenkezett. Megjegyzi a panasztos, hogy az első, sikertelen fújási kísérlet után a rendőrök durva és trágár szavakkal, szidalmazó hangnemben szólították fel, hogy ne szórakozzon velük, fújja meg a szondát rendesen. Ekkor szópárbaj alakult ki az egyik rendőr és a panasztos között a rendőr nem megfelelő hangneme miatt. Ezt észlelve a panasztos társa kérte mindkét felet, hogy beszéljék meg a nézeteltérést, ezzel azonban a helyzet elfajulását nem tudta megelőzni. Az egyik rendőr ugyanis szidalmazni és lökdösni kezdte a panasztost, aki ennek következtében a földre zuhant, amitől a hátán horzsolások is keletkeztek. Amikor azt látta, hogy az egyik rendőr feldühödve és fenyegetőzve közelít felé, a földön fekvé könyörögni kezdett, hogy ne bántsák. Mindeközben a panasztos társa sírva, felfokozott idegállapotban kérte a rendőröket arra, hogy beszéljék meg békésen a történetet. Az egyik rendőr ekkor gúnyosan kérdezett vissza, amiből a panasztos arra következtetett, hogy a rendőr szerint a panasztos társa „pénzbeli megbeszélésre” utalt.

Könyörgése ellenére a panasztost az egyik rendőr kétszer fejbe rúgta. A panasztos a kezével próbálta védeni a fejét, a második rúgástól azonban elveszítette az eszméletét. Így nem emlékszik arra, hogyan került a rendőrautóba, társa elmondása szerint azonban a rendőrök a karjánál fogva húzták a rendőrautóhoz, és rakták be.

Miközben a panasztost a rendőrök a szolgálati járműhöz vitték, a társa telefonált az egyik barátjának, hogy baj van, és elmondta, hogy a panasztost megverték a rendőrök. A telefonálást követően a rendőrök odamentek hozzá, és minden indok nélkül megbilincseltek, majd közölték, hogy velük kell mennie. Amikor a panasztos társa annak okára kérdezett, a rendőrök azt felelték neki, „vesztegetés”.

A panasztos csak a Polgárdi Rendőrőrsnél tért magához, amikor a rendőrautóból kirángatták, és ismét a földre lökték, majd újra bántalmazták. Ennek következtében újra elveszítette az eszméletét, így arra sem emlékszik, hogyan került be az őrs épületébe, és ott mi történt. Amikor legközelebb magához tért, megint a szolgálati gépkocsiban ült. Ekkor megkérdezte, hogy hová viszik, amire azt a választ kapta, hogy Sz. városba. Amikor odaértek, a panasztos – saját elmondása szerint – még sokkos állapotban volt, és csak a helyszínből gondolta, hogy kórházban van. Ott elvitték vérvételre, megvizsgálták, aminek során röntgen- és ultrahangfelvételeket is készítettek róla. A vizsgálatok eredményét nem közölték, ugyanakkor aláírtak vele egy papírt, ami a rendőrök elmondása szerint csupán azt tartalmazta, hogy a panasztos a vizsgálatokon részt vett. A kórházból visszavitték a rendőrőrsre. A panasztos megjegyzi, hogy a rendőri bántalmazás következtében a fején, a vállán, a karján és a hátán keletkeztek sérülései, amelyek gyógytartamát előre nem lehetett meghatározni, de súlyosnak látszottak, továbbá a bal karját gipszbe kellett tenni.

Amikor Sz. városból visszaértek, bevitték a rendőrök az őrsön egy helyiségbe – a panasztos feltételezése szerint az előállítóba –, majd mintegy negyed óra elteltével elkísérték egy szobába, ahol egy olyan rendőr kezdte kikérdezni, akivel addig nem találkozott. Több kérdést

is feltett, amelyek között volt, amelyik arra vonatkozott, hogy a panaszos miért „fejelte meg” a rendőrt. A panaszos teljesen értetlenül állt a kérdés hallatán, nem értette, miért tették fel neki. A kérdező többször is visszatért ehhez a témához, majd fenyegetőzve felhívta a panaszos figyelmét, hogy a jövőben kerülje el a települést. Ezt követően a panaszost visszavitték az előállítóba, ahonnan körülbelül negyed óra elteltével ki is engedték. Ekkor alá kellett írnia valamilyen papírokat, amiket még elolvasni sem volt ideje. Távozáskor csak egy főmennyiségű papírt kapott arról, hogy mettől meddig tartózkodott a rendőrségen, de azt is csak otthon olvasta el. Akkor szembesült vele, hogy a nyomtatványon az áll, hogy nem kérte a szülei értesítését. Hozzáfűzi, hogy a dokumentumot aláírta ugyan, de a bal kezével, mivel a jobb keze annyira megsérült, hogy azzal aláírni sem volt képes.

A kb. 8 órán keresztül tartó eljárás alatt végig félelemben tartották, attól rettegett, hogy megint megverik. Végig meg is volt bilincselve, csak a kórházi vizsgálat során vették le róla pár perc időtartamra a bilincset.

A panaszos a rendőrségen töltött idő kapcsán az alábbiakat kifogásolja. A rendőrök nem adtak lehetőséget arra, hogy ügyvédet hívjon vagy értesítsen. Az eljárásról jegyzőkönyvet nem írt alá, és nem is olvastak fel neki ilyet. Nem engedték ki a mellékhelyiségbe, ráadásul ezt obszcén szavak kíséretében közölték vele. A körülbelül 8 órán át tartó intézkedés során a rendőrségen sem ételt, sem vizet nem kapott. A nála lévő 7600 Ft-ot elvették tőle, és abból 600 Ft-ot adtak vissza. Az eljárás alatt végig megbilincselve tartották, csak a kórházi vizsgálat idejére vették le róla a kényszerítő eszközt pár perc időtartamra. Egész idő alatt attól rettegett továbbá, hogy újra megverik.

A rendőrségre végül az egyik ismerőse ment érte, és egyenesen a J. Kórházba vitte, ahol látelleletet vettek fel. A panaszos megjegyzi, hogy ez az ismerőse a rendőrségen találkozott azzal a rendőrrel, aki azt állította, hogy „lefejelte” őt, de nem látott rajta semmilyen külsérelmi nyomot, amin a panaszos nem csodálkozott, hiszen a „lefejelés” nem történt meg, sőt semmilyen tetteles magatartást nem tanúsított.

A fentiek alapján panaszt kíván tenni a számára ismeretlen nevű és rendfokozatú azon rendőrök ellen, akik a Polgárdi Rendőrőrs járőrei, és akik 2011. február 17-én, a kora délutáni órákban P. külterületén, a 7-es számú főút 87-es km szelvényében forgalomellenőrzést hajtottak végre, aminek keretében a panaszost intézkedés alá vonták. A panaszos kifogásolja az előállítást megelőző rendőri intézkedés tényét, módját, szakszerűtlenségét és szubjektívását, valamint az előállítás tényét és indokolatlanságát.

A panaszos beadványában utal a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdésére, ami kapcsán megjegyzi, hogy a leírt körülmények alapján ennek az előírásnak a rendőri intézkedés nem felelt meg. Az intézkedés indokolatlan és aránytalan volt, valamint sértette a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát. Egyértelmű továbbá álláspontja szerint az is, hogy indokolatlanul állították elő a rendőrségre, mivel az előállítás elrendelésének időpontjában vele szemben bűncselekmény gyanúja nem állt fenn, sőt még valószínűsíthető sem volt.

A panaszos idézi a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 8. §-át, 54. § (1) és (2) bekezdését és 55. § (1) bekezdését, továbbá az Rtv. 33. § (2) bekezdését. Utal rá, hogy a hivatkozott rendelkezésekben rögzített

követelményekkel ellentétben az intézkedő rendőrök az egész eljárás során fenyegették, bántalmazták, amelynek következtében 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. Véleménye szerint a fenti tényállás alapján egyértelműen megállapítható, hogy az eljárás során súlyosan sérültek alkotmányos alapjogai, így a személyi szabadsághoz, a tisztességes eljáráshoz, valamint a testi épséghez és egészséghez, illetve emberi méltósághoz való joga. Ezért kéri, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

2) A panaszos jogi képviselője a Testület felhívására az alábbi orvosi iratokat bocsátotta rendelkezésre.

a) A panaszost P. háziorvosi rendelőjében látták el először a rendőri intézkedés során. A dokumentum szerint a panaszos fejét és bal vállát fájlalta, ittasság szemmel látható jeleit mutatta, a feltett kérdésekre nem tudott válaszolni, beszéde elkent, felfogása lassú volt. A felvett jegyzőkönyvet először jobb, másodsor bal kézzel írta alá, személyi igazolványának száma helyett telefonszámot diktált, állítása szerint fél liternél kevesebb mennyiség a háromnegyed liter. Külsérelmi nyomok: homlokán jobb oldalon, a szemöldök fölött 2 diónyi méretű, ödémás duzzanat, jobb farpofa fölött tenyérszerű felületen horzsolás. A bal váll fájdalmas, alkoholosan befolyásolt tudatállapot, alkohol szagú lehelet, térben és időben közepes fokú bizonytalanság, hangulati labilitás, kérdésekre adott válasz inadekvát. Az orvos a véralkoholszint meghatározáshoz kétszeres vérvételt végzett, és a panaszost a további, részletes vizsgálatok elvégzése érdekében traumatológiai szakrendelésre irányította.

b) Az intézkedés napján kiállított járóbeteg szakellátási lap szerint a panaszost 17 óra 33 perctől kezdődően látták el a [...] Kórházban. A dokumentum szerint a panaszos előadta, hogy a nap folyamán rendőri intézkedés során ellenállást tanúsított, aminek következtében bal könyökén és dereka jobb oldalán szenvedett sérüléseket, eszméletvesztése nem volt, a történetekre emlékszik.

A vizsgáló orvos megállapítása szerint a panaszos homloka jobb oldalán és szemöldöke fölött duzzanatok láthatók, feje nem fáj. Bal könyöke nyomás érzékeny, de mozgása teljes. Dereka jobb oldalán tenyérszerű felületen hámszorítások vannak. Diagnózis: a fej zúzódása, a könyök zúzódása, jobboldali deréktájon hámsérülés.

c) A [...] Kórházban kiállított orvosi látlet és vélemény az alábbiakról ad tájékoztatást.

Előzményként az irat rögzíti, hogy a panaszos a nap folyamán rendőri intézkedés során ellenállást tanúsított, aminek következtében bal könyöke, dereka jobb oldala megsérült, eszméletvesztése nem volt, a történetekre emlékszik.

Az orvos megállapítása szerint a panaszos homlokának jobb oldalán és jobb szemöldöke fölött duzzanatok láthatók, fáj a feje, durva organikus neurológiai eltérése azonban nincs. A bal könyöke nyomásérzékeny, de mozgása teljes, érzés- vagy keringéskiesés nincs. A derék jobb oldalán tenyérszerű felületen hámsérülés van.

d) A csatolt lelet tanúsága szerint a [...] Kórházban 18 óra 30 perckor végzett, a panaszos koponyájáról, arckoponyájáról és bal könyökéről készített röntgenfelvételeken traumás elváltozás nem volt látható.

e) Az intézkedés napján 23 óra 9 perctől kezdődően a panaszos a [...] Kórházi Traumatológiai szakambulancián részesült ellátásban. A panaszos előadása szerint fokozódó fájdalmai miatt jelentkezett az újabb vizsgálatra.

A vizsgálati lap rögzíti, hogy a panaszosnak eszméletvesztése, amnéziája nincs, de szédül. Tudata tiszta, alkoholos befolyásoltság nem tapasztalható. A jobb szem fölött 4 cm-rel a fejtető felé 3 cm-es hámsérülés látható, körülötte 4 cm-es duzzanat, és 5 cm-rel a fejtető felé 3X4 cm-es hámsérülés. A jobb váll mozgása fájdalmas, a bal könyök érzékeny, és mindkét csukló mozgása ugyancsak fájdalmas. A jobb csuklón a körfogatot érintő, 2 cm-es gyűrűszerű hyperaemiás (vérbő erezetű) terület látható. A jobb csípőlapáttól 2 cm-rel a gerinc felé 15X20 cm-es hámsérülés, a jobb csípő mozgása fájdalmas.

A szükséges vizsgálatok elvégzését követően az orvos gipszín felhelyezéséről döntött.

3) A panaszos jogi képviselője a Testület felhívására megküldte a K. Sz. r. őrmester sérüléseiről készített orvosszakértői leletet és véleményt is.

A vélemény szerint a homlok bal oldalán lévő féltényérnyi zúzódás kis-közepes erő határán lévő tompa erőművi behatástól keletkezett, létrejöhetett úgynevezett lefejelés következtében. A Bíróság azon kérdésére, hogy a sérülés létrejöhetett-e egyéb módon, felmerülhetett-e az önkezűség lehetősége, a vélemény azt a választ adja, hogy a sérülés létrejöhetett egyéb módon is, pl. a homloktájék tompa tárgyval való megütése, vagy a homloknak kemény, tompa tárgyhoz való ütődése során. Kézszel történt megütéstől nem származhat a sérülés, és az önkezűség lehetősége sem merül fel.

A vélemény szerint a sérülést előidéző erőbehatás kis-közepes erő határán lévő volt, és a sérülés előről érte a sértettet. Mivel a r. őrmester mellkasán nem volt sérülés, csupán nyomásérzékenységet jelzett a vizsgálat során, orvosszakértőileg nem támasztható alá, hogy mellkasának bal oldalát erőbehatás érte volna. Mellkasának jobb oldalán külsérelmi nyom nem volt, és ún. védekező jellegű sérüléseket sem írtak le a látletben. A Bíróság azon kérdésére, hogy fennállt-e súlyosabb sérülés kialakulásának veszélye, a vélemény nemleges választ adott.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök, B. A. r. tőrm. és K. Sz. r. őrm. a sérelmezett eseményekkel összefüggésben a következő tartalommal készítették 2011. február 17-én jelentést.

Az említett napon 14 óra 30 perctől kezdődően a panaszossal szemben az Rtv. 29. §-a (1) bekezdésének I. fordulata alapján igazoltatást, a 31. § (1) bekezdése szerint személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálását, illetve a 33. § (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személy elfogását hajtották végre. Az intézkedés során a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert, és a 48. §-ának b), c) és d) pontjai alapján – támadás és szökés megakadályozása, továbbá

ellenszegülés megtörése érdekében – bilincset alkalmaztak. A bilincselés 14 óra 40 perctől 20 óra 15 percig tartott.

A jelentés utal rá, hogy a rendőrök a panaszos orvosi ellátásáról gondoskodtak, a panaszosnak könnyű sérülése keletkezett a rendőri fellépés során, anyagi kár ugyanakkor nem érte. A panaszos a fogvatartásról nem kérte hozzátartozója vagy más személy értesítését.

Az intézkedés alapjául szolgáló cselekményekről a jelentés az alábbiak szerint számol be. A rendőrök szolgálatuk teljesítése során észlelték, hogy a 7-es főút 87-es kilométerszelvénye előtti szakaszon egy fehér színű gépkocsi a záróvonalat átlépve megelőz egy traktort. A szabálysértést észlelve K. Sz. r. őrm. a gépkocsit szabályos állj jelzést adva kívánta megállítani. A jármű vezetője azonban ekkor nagyot fékezett, jobbra fordult, majd megállt a szántófölddel szemben.

A rendőrök a gépkocsi vezetőjét és utasát intézkedés alá vonták. A panaszossal szemben ezt követően Spiratest alkoholszondát alkalmaztak, amit azonban nem volt hajlandó megfújni. A jármű utasa pedig az intézkedés során „a hivatalos eljárást megkerülve” úgy kívánt a sofőrnek segíteni, hogy több alkalommal is megkérdezte, nem lehetne-e az ügyet valahogy máshogy elintézni, közben pedig készpénzt tartott a kezében.

Miután a panaszos az intézkedés során „lefejelte” K. Sz. r. őrmestert, a rendőrök testi kényszert, majd bilincset alkalmaztak vele szemben. Ezt követően a panaszost és utasát elfogták, és a Polgárdi Rendőrőrsre előállították.

A panaszost védelemhez való jogáról a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján szóban tájékoztatták. Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján továbbá tájékoztatást kapott az előállítás okáról és igazolást vett át annak időtartamáról. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdései és a Rendőrség Fogdászolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. §-a alapján jogairól és kötelezettségeiről szintén tájékoztatásban részesült.

A panaszos fogvatartásának az oka 20 óra 30 perckor szűnt meg, a rendőrség épületéből ekkor elbocsátották.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a jelentésben megjelölt intézkedések végrehajtása és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, a rendőri fellépés során nem sérült továbbá az arányosság követelménye sem.

A kivizsgálást végző őrsparancsnok az iratban utal rá, hogy a történetekkel összefüggésben szükségesnek tartotta a panaszos szóbeli meghallgatását a történetekről. A meghallgatást B. I. r. szds. végezte, arról írásos dokumentumot a rendőrség nem bocsátott a Testület rendelkezésére.

2) A panaszos előállításának időtartamáról kiállított igazolás szerint szabadságának korlátozása 2011. február 17-én 14 óra 30 perctől 20 óra 30 percig tartott.

A panaszos hozzátartozója vagy képviselője értesítését nem kérte, az előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, élelmezést nem kért.

3) A jegyzőkönyv tanúsága szerint a letételezés során a panaszostól személyes tárgyai mellett készpénzt is vettek át a rendőrök, amelynek visszaadását a panaszos aláírásával igazolta.

4) A sérelmezett eseményekkel összefüggésben B. A. r. törm., K. Sz. r. őrm., P. Gy. r. ftzls., U. I. r. ftorm. és G. L. r. zls. az alábbi tartalommal készítettek jelentést 2011. február 17-én.

A rendőrök 2011. február 17-én 14 óra 30 perckor P. külterületén, 7-es főúton, a 87-es kilométerszelvényénél a járőreligazító lapon előre meghatározott álló ellenőrzést hajtottak végre, amely során B. A. r. törm. és K. Sz. r. őrm. észlelték, hogy az említett kilométerszelvény előtti szakaszon, attól kb. 200 m-re, L. irányában egy fehér színű gépkocsi a záróvonalat átlépve megelőz egy traktort. A szabálysértést észlelve K. Sz. r. őrm. a gépkocsit szabályos állj jelzést adva kívánta megállítani. A jármű vezetője azt látva nagy fékezéssel kísérelt megállni, a gépkocsi gumija füstölt, majd a jármű hirtelen irányt váltva jobbra fordult, és a szántófölddel szemben állt meg, ahol beleragadt a sárba, így ezt követően már nem tudott megfordulni.

A rendőrök a gépkocsi vezetőjét, valamint utasát is igazoltatás alá vonták. A jelentés megjegyzése szerint az intézkedés során a gépkocsi vezetője, vagyis a panaszos mindvégig tiszteletlen, lekezelő magatartást tanúsított, ezért a rendőrök többször felszólították, hogy adja meg a kellő tiszteletet. Mivel a panaszoson alkoholszagot éreztek, vele szemben Spiratest alkoholszondát kívántak a rendőrök alkalmazni, azonban az érintett a szondát nem volt hajlandó megfűjni, csak bevette a szájába, így eredménytelen volt a mintavétel. Ezt követően a panaszos az iratait is csak többszöri felszólításra volt hajlandó átadni, a jármű forgalmi engedélyét pedig nem is találta, így azt át sem adta. A rendőrök előadása szerint továbbá okmányai keresése közben a zsebéből elővett egy kisebb pénzköteget, amit a rendőrök előtt ismeretlen célból átadott az utasnak. Ezt követően a panaszossal a rendőrök a helyszínen közölték, hogy a Polgárdi Rendőrőrsre elő fogják állítani hiteles Seres Ethylometer készülékkel történő alkoholvizsgálat végrehajtása céljából.

Az intézkedés során a jelentés tanúsága szerint az utas azzal a kérdéssel fordult a rendőrökhöz, hogy „nem lehetne-e ezt az egészet négy szemközt elintézni”, amelyre válaszul a rendőrök tájékoztatták a várható hivatalos eljárás menetéről, elkerülendő az esetleges félreértéseket. Az utas azonban a fent említett kérdést újra, több alkalommal megismételte, miközben a panaszostól kapott pénzt a kezében tartotta, és B. A. r. törm. felé többször nyújtó mozdulatot tett. Ezen eseményeket követően a rendőrök az utassal is közölték, hogy előállítják a Polgárdi Rendőrőrsre, aminek okaként vesztegetés bűncselekmény alapos gyanúját jelölték meg. Ekkor az utas zsebre tette a pénzt, de mielőtt az előállítását a rendőrök megkezdték volna, a panaszos K. Sz. r. őrm.-t egy hirtelen mozdulattal a homloka bal oldalán „lefejelte”. A rendőrök ezt követően azonnal – mivel a késelem veszéllyel járt volna – testi kényszerrel alkalmazták a panaszossal szemben, amely karjának megfogását, és feszítését jelentette, majd kezeire hátra testhelyzetben bilincset helyeztek. A kényszerítő eszközök alkalmazása során az érintett a földön többször megpróbált kitörni a rendőrök fogásából, aktívan ellenállt az intézkedésnek, és a kezével több ütést is mért K. Sz. r. őrm. testére. Az utas eközben a gépkocsi mellett állt, nem avatkozott be az eseményekbe, és megpróbálta a panaszost nyugtatni.

A rendőrök végül mindkét intézkedés alá vont személyt 14 óra 50 perckor a Polgárdi Rendőrörsre előállították. Innen a panaszost U. I. r. főrm., G. L. r. zls. és P. Gy. r. tzls. ittas járművezetés gyanúja miatt – mivel a Seres készüléket nem volt hajlandó megfűjni – mintavétel céljából, továbbá a testi kényszer alkalmazása során, ellenállásának megtörésekor keletkezett sérüléseinek ellátására az orvosi ügyeletre szállította. Ennek kapcsán a jelentést készítő rendőrök megjegyzik, hogy amikor az orvosi ügyeletre szállítás tényét közölték, a panaszos az előállító helyiségben tartózkodott bilincs nélkül, és amikor a három említett rendőr belépett hozzá, és tájékoztatták a szállításról, a panaszos – aki kezdetben a padon ült – hirtelen felugrott, és a rendőrök irányába lépve hangosan szitkozódott, kezét pedig ütésre emelte. Felszólítani, hogy cselekményét hagyja abba nem volt mód, mivel a késedelem veszéllyel járt volna, ezért a rendőrök együttes testsúlyukat kihasználva a panaszos karjait megfogták, és őt a földre fektették, majd a földön fekvő személy kezeit hátra testhelyzetben megbilincseltek. Miután az érintett ellenszegülése megtört, a testi kényszer alkalmazásával a rendőrök felhagytak, majd őt az orvosi ügyeletre elszállították.

Az ügyeletes orvos 15 óra 30 perckor a 805794 jegyzőkönyvön (doboz száma:36/2010), majd 15 óra 45 perckor a 805673 jegyzőkönyvön (doboz száma: 35/2010) a vérmintát levette, a panaszost a klinikai tünetek alapján közepesen ittasnak minősítette, és további vizsgálatok elvégzésére beutalta a [...] Kórház Trauma Osztályára, ahová az intézkedés alá vont személyt U. I. r. főrm. és G. L. r. zls. szállította el. A kórházi vizsgálat, valamint a készített röntgen és ultrahang felvételek alapján az orvos a panaszos sérüléseit nyolc napon belül gyógyulónak minősítette.

K. Sz. r. őrm.-t P. Gy. r. tzls. vitte el az orvosi ügyeletre, ahonnan a rendőrt szintén a [...] Kórház Trauma osztályára utalták be, mivel az ügyeletes orvos a bal oldali homlokrészen erős duzzanatot talált, valamint a 4. és a 6. bordája is érzékeny volt a nyomásra. K. Sz. r. őrm.-nek a kórházi leletek alapján traumás elváltozása nem volt, a vizsgáló orvos sérüléseit 8 napon belül gyógyuló, könnyű sérülésnek minősítette.

Az utas az intézkedés során elmondta, hogy a panaszossal Sz. településről érkeztek, ahol dolgozni voltak, és igazoltatásuk előtt kb. másfél-két órával kezdtek meg szeszes ital fogyasztását, amelynek során ő maga elfogyasztott 2 sört valamint 1,5-2 dl pálinkát. Állítása szerint alkoholt a panaszos is ivott, annak mértékéről azonban a rendőrök kérdésére nem nyilatkozott.

5) B. A. r. főrm. és K. Sz. r. őrm. korábbi jelentésüket 2011. június 30-án – a Testület által feltett kérdésekre válaszolva – az alábbi tartalommal egészítették ki.

A panaszost és társát – a gépkocsi utasát – a rendőrök szabálysértés észlelése miatt vonták intézkedés alá, velük szemben – a korábbi jelentésükben írtak szerint – elfogást és előállítást hajtottak végre. A rendőri fellépés 14 óra 30 perc és 15 között zajlott, annak során a helyszínen mindkét személlyel közölték az előállítás tényét és annak okát. A panaszost tájékoztatták továbbá, hogy mivel a Spirateszt légalkohol-szondát nem fűjta meg, valamint a Seres Ethylometer kifűjását is megtagadta, az orvosi ügyeletre fogják szállítani vérvétel céljából, amit már a 15 óra 5 perckor a rendőrösön megjelent U. I.r. főrm. és G. L. r. zls. hajtott végre.

Az intézkedés során a panaszossal szemben testi kényszert és bilincset, míg a gépkocsi utasa esetében bilincset alkalmaztak a korábbi jelentésükben írtak szerint.

Az intézkedés során a rendőrök a napszaknak megfelelően köszöntek. Fellépésük alkalmával egyenruhát, azon szolgálati azonosító jelvényt és névkitűzőt a szabályzatnak megfelelően viseltek. Az intézkedés tényét és célját az intézkedés megkezdésekor közölték, az Rtv. 20. §-ában foglalt egyéb törvényi követelményeket az intézkedés során betartották.

Az előállított személyekkel a rendőrök határozottan, magázódva beszéltek. Megjegyzik, hogy a panaszos csak többszöri, határozott felszólításra volt hajlandó átadni a vezetői engedélyét.

Utóbbi személyt a rendőrörsön az előállító helyiségében, míg az utast az őrs aulájában helyezték el.

Mivel a panaszos a bilincselés során, a földön lévő murva miatt felületi hámsérüléseket szerzett, őt az őrsről orvosi vizsgálatra szállította U. I. r. ftórm. és G. L. r. zls. A vizsgálatnál így az előállítást végző rendőrök nem voltak jelen, arról nyilatkozni nem tudnak.

Az előállításról mindkét érintett személy igazolást kapott, a panaszos tárgyainak elvételéről pedig jegyzőkönyv készült.

A fogvatartott két személynek a rendőrök 14 óra 30 perc és 15 óra között nem biztosítottak ételmezt és ivóvizet. A jelentés szerint továbbá a két érintett a fogvatartásáról nem kért kiértékelést.

A rendőrörsre érve mindkét intézkedés alá vont személy ruházatát átvizsgálták, a panaszost az orvosi vizsgálatra ezt követően szállították el.

A jelentést készítő rendőrök bilincset 14 óra 40 perc és 15 óra között alkalmaztak. A panaszost ezt követően az orvosi vizsgálatra szállítást végző rendőröknek adták át.

Az utas mobiltelefonját letétbe nem vették, mivel az érintettet nem helyezték el előállító helyiségben, és a készülék lefoglalására sem került sor.

A kiegészítő jelentés utal rá, hogy a sérelmezett események már több mint négy hónappal korábban történtek, és arra is, hogy az intézkedés kapcsán a rendőröket a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség tanúként hallgatta meg, és a rendőrök úgy tudják, a panaszos és társa feljelentésüket a Budapesti Katonai Főügyészségen is megtették.

6) P. Gy. r. ftzls., U. I. r. ftórm. és G. L. r. zls. korábbi jelentésüket 2011. június 28-án – a Testület által feltett kérdésekre válaszolva – az alábbi tartalommal egészítették ki.

Az intézkedés alá vont két személy közül a rendőrök egy fővel, a panaszossal szemben intézkedtek, miután a Polgárdi Rendőrőrs járőrei által kezdeményezett intézkedésbe bekapcsolódtak. Ezt követően a parancsnoki utasításban foglaltak szerint hajtották végre a rendőri intézkedést. 2011. február 17-én 15 óra 5 perckor léptek be a Polgárdi Rendőrőrs

előállító helyiségébe, ahol az említett személy tartózkodott, mivel őt a Polgárdi Rendőrőrs járőrei bűncselekmény elkövetésének gyanújával előállították.

A fogdába történő belépéskor P. Gy. rendőr törzsszázlós az előállítottnak napszaknak megfelelően köszönt, közölte a rendfokozatát és a szolgálati helyét. A fogdába belépő három rendőr az öltözködési szabályzatnak megfelelő ruházatot viselt, szolgálati egyenruhában voltak, amelyen szolgálati azonosító jelvény és névkitűző volt elhelyezve.

Az előállított személlyel közölték a rendőrök, hogy mivel ittas gépjárművezetést követett el, és mind a Spirateszt légalkohol szonda, mind a Seres Ethylometer kifújását megtagadta, orvosi ügyeletre fogják előállítani vérvétel céljából. További felvilágosítást azonban a rendőröknek nem állt módjukban adni, mivel az előállított támadólag lépett fel velük szemben, nem tanúsított együttműködő magatartást. A későbbiek során az érintett a rendőröktől nem kért tájékoztatást, nem tett fel nekik kérdést.

Az előállított személlyel a rendőrök magázódva beszéltek, udvarias, ugyanakkor határozott hangnemben. Egy esetben kellett hangosan kiabálva beszélniük, amikor az előállított támadólag lépett fel, a rendőrök tapasztalatai szerint ugyanis a hangerő felemelése ilyen esetben segíti az intézkedés eredményes befejezését.

Az orvosi ügyeleten kettős vér-mintavétel történt 15 óra 30 perckor és 15 óra 45 perckor. Az ügyeletes orvos elvégezte a mintavételt, és az előállított személyt megvizsgálta, majd a [...] Kórház Traumatológiai Osztályára beutalta. A beszállítás a kórházba U. I. r. ftórm. és G. L. r. zls. hajtotta végre. A kórházban az előállított személyt az orvos megvizsgálta, róla röntgen- és ultrahangfelvételek készültek.

Miközben a panaszost az előállító helyiségben helyezték el, a gépkocsi utasa a rendőrőrs aulájában lévő padon ült.

A rendőri jelentés rögzíti, hogy sem a panaszos, sem az utas nem jelezte a rendőröknek, hogy szomjas vagy éhes, és az erre vonatkozó kérdésre is nemleges választ adtak. A panaszos és társa hozzátartozó vagy más személy kiértesítését sem kérték.

Arra a kérdésre válaszolva, hogy a panaszossal és társával szemben milyen eljárási cselekményeket végeztek a rendőrök a fogvatartás ideje alatt, a jelentés rögzíti, hogy a panaszost vérvételre és orvosi vizsgálatra szállították, majd onnan a [...] Kórház Traumatológia Osztályára vitték. Mindezeket követően szállították vissza a rendőrőrsre, amelynek előállító helyiségében 19 óra 50 perckor helyezték el ismét. Ezt követően, 20 órakor az előállító helyiségből az őrsparancsnok irodájába kísérték, és végül 20 óra 15 perckor bocsátották szabadon.

A rendőrök úgy nyilatkoztak továbbá, hogy a gépkocsi utasának mobiltelefonját az intézkedések folyamán nem vették el.

7) A rendőrök a panaszossal szemben a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 188. § (1). bekezdésébe ütköző járművezetés ittas vagy bódult állapotban bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt tettek feljelentést.

8) A nyomozó hatóság eljáró tagjai a gépkocsi utasától lefoglalták a vele szemben 2011. február 17-én 14 óra 40 perckor foganatosított rendőri intézkedés során tőle elvett 3500 forint készpénzt, amelyet ezt követően a Székesfehérvár Rendőrkapitánysághoz szállítottak be. (A bankjegyeken szereplő sorozatszámok megegyeznek azokkal, amelyeket a panaszos társának letétbe vett tárgyairól készített jegyzőkönyv rögzít.)

A lefoglalásról készített jegyzőkönyv szerint az eljárási cselekményre a Btk. 253. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt a panaszos ellen folyamatban lévő eljárásban 18 óra 30 perckor került sor.

9) B. I. r. szds. 2011. február 17-án az alábbi tartalommal készített jelentést.

Szolgálatának teljesítése során, 21 óra 41 perckor a K. Sz. r. őrm. sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak cselekményének kivizsgálását végezte a Polgárdi Rendőrőrsön, amikor K. Sz. r. őrm. jelezte neki, hogy telefonon keresi a fenti ügyben gyanúsított és korábban az őrsre előállított személy – a panaszos – édesanyja.

A telefont felvéve, bemutatkozást követően a telefonáló közölte, tudja, hogy a fia a rendőrség „vendégszeretetét” élvezte, és rendőri túlkapás miatt panaszt fog tenni. Az őrsparancsnok közölte a telefonálóval, hogy jogállamban élünk, és természetesen a hozzá legközelebb eső bármely rendőri illetve ügyészi szervnél panaszt tehet. Ezt követően a telefonáló azt mondta, hogy a belügyminiszterhez fog fordulni, amire az őrsparancsnok azzal reagált, hogy természetesen ehhez is joga van. Mindezek után a telefonáló szidalmazta a rendőrt, majd letette a telefont.

10) A Polgárdi Rendőrőrs parancsnoka és helyettese hivatalos személy elleni erőszak gyanúja miatt végzett parancsnoki kivizsgálásról 2011. február 17-én jelentést készített. A panaszolt eseményekkel összefüggésben az irat a következő információkat tartalmazza.

A nap folyamán, 8 és 20 óra közötti időben gépkocsizó járőrszolgálatot teljesített B. A. r. törm. és K. Sz. r. őrm. A gépkocsi vezetője B. A. r. törm. volt. P. Gy. r. tzls. és U. I. r. ftörm. 13 és 21 óra között L. és M. települések területén az idősök védelmére szervezett „fokozott szolgálatot” hajtott végre. A gépkocsi vezetője U. I. r. ftörm. volt. 9 és 17 óra közötti időben F. község területén G. L. r. zls. körzeti megbízotti szolgálatot teljesített.

A fenti napon kb. 15 órakor a Székesfehérvári Rendőrkapitányság ügyeletesen telefonon értesítette az őrsparancsnokot, hogy a szolgálatban lévő K. Sz. r. őrm. sérelmére hivatalos személy elleni erőszak büntettét követték el, az esetről rövid tájékoztatást adott. Az őrsparancsnok az eset elsődleges parancsnoki kivizsgálása érdekében a Polgárdi Rendőrőrsre ment. Az intézkedő rendőröket – B. A. r. törm., K. Sz. r. őrm., P. Gy. r. tzls., U. I. r. ftörm., valamint G. L. r. zls. – szóban meghallgatva, valamint az elkészített rendőri jelentéseket áttekintve a történeti tényállást az alábbiak szerint állapította meg.

A gépkocsizó járőrszolgálatot teljesítő B. A. r. törm. és K. Sz. r. őrm. – a szolgálati eligazító lapjukon előre meghatározott, álló forgalom-ellenőrzés végrehajtása céljából – 14 óra 30 perckor foglalták el felállítási helyüket a 7-es számú főútvonal 87-es kilométerszelvényében található murvás forgalmi pihenőhelynél. A rendőrök a megállás, illetve az útszakasz

ellenőrzésének megkezdésével egy időben észlelték, amint a 7-es számú főútvonalon L. irányából érkezik egy fehér színű személygépkocsi, és a jól láthatóan felfestett záróvonalat átlépve – tehát szabálytalanul – előz egy szintén abból az irányból érkező traktort. A szabálysértést észlelve K. Sz. r. őrm. – az úttestre kiállva, karjának függőleges felemelésével, másik kezével a megállás helyére mutatva – a gépkocsinak szabályos állj jelzést adott, amelyet észlelve a gépkocsi vezetője erőteljesen fékezett – a gumiabroncsok füstöltek –, majd hirtelen bekanyarodott az úttest melletti murvás pihenőhelyre, ahol meg akart fordulni, de a sárba beragadt, a gumiabroncsok kipörögtek, így nem tudott továbbhajtani. Ezt követően az intézkedő rendőrök a gépkocsihoz mentek, az azzal közlekedő két személyt – a gépkocsi vezetőjét és utasként a panaszost – igazoltatás alá vonták.

A gépkocsit vezető panaszos csak a rendőrök többszöri felszólítására volt hajlandó átadni a személyi igazolványát és a vezetői engedélyét, továbbá számonkérő, szitkozódó, kihívó hangnemben beszélt a rendőrökkel, akik ezen magatartásának az abbahagyására kérték. Mivel továbbá a rendőrök a panaszos leheletén alkoholszagot éreztek, vele szemben Spiratest típusú alkoholszondát akartak alkalmazni, azt azonban az érintett nem tudta megfelelően megfűjni.

Az intézkedő rendőrök észlelték azt is, hogy az igazoltatás során – okmányainak keresése közben – a panaszos a zsebéből elővett egy kisebb pénzköteget, amit ismeretlen célból átadott az utasának. Ezt követően a rendőrök közölték a panaszossal, hogy előállítják a Polgárdi Rendőrőrsre Seres Ethylometer készülékkel történő hiteles légalkoholszint-mérés végrehajtására. Eközben az utas a panaszostól átvett pénzköteggel a kezében azt kérdezte B. A. r. törm. felé lépve, hogy „nem lehetne-e ezt az egészet négyszemközt elintézni?”. A kérdést hallva B. A. r. törm. elmondta az eljárás várható menetét, nyomatékosítva, hogy a leírt eseményekre mindenképpen sor kerül. Az utas a rendőri közlést azonban nem akarta megérteni, és többször ismét megkérdezte, hogy nem lehetne-e máshogy elintézni az ügyet, közben pedig a kezében tartott pénzköteget több alkalommal B. A. r. törm. mellkasa felé nyújtotta. Mindezek után B. A. r. törm. közölte a gépkocsi utasával, hogy cselekményével vesztegetés bűncselekményét valósította meg, amely miatt őt is előállítják a Polgárdi Rendőrőrsre. Ekkor az utas zsebré tette a pénzt, és tudomásul vette az események várható folyását.

Ekkor azonban a panaszos a mellett álló K. Sz. r. törm.-t egyetlen hirtelen mozdulattal a homloka bal oldalán „lefejelte”, illetve ütő mozdulatot tett felé. K. Sz. r. törm. hátratántorodott, de a következő ütésekét kivédte, ugyanakkor a dulakodás közben a rendőr és a panaszos is a földre került, ahol a rendőrök – lefogásban és karfeszítésben megvalósuló testi kényszer alkalmazásával – a támadó kezeit hátra testhelyzetben megbilincseltek. A kényszerintézkedés során a panaszos a földön többször megpróbált kitörni a fogásból, a rendőri intézkedésnek aktívan ellenállt, K. Sz. r. őrm. testére több ütéset is mért a kezével. Az utas sem a támadás, sem pedig a támadóval szembeni testi kényszer és bilincs kényszerítő eszközök alkalmazása során nem lépett közbe, csupán szemlélője volt a történeteknek, illetve szóban próbálta meg barátját csillapítani. Mindezek után, 14 óra 50 perckor a rendőrök a két intézkedés alá vont személyt előállították. A rendőrőrsön a panaszost az előállító helyiségében helyezték el, amelynek idejére róla a bilincset levették.

A Polgárdi Rendőrőrsön ezt követően megjelent az intézkedés további folytatásához segítségül hívott U. I. r. főrm., G. L. r. zls. és P. Gy. r. tzls., akik a panaszost az ittas járművezetés gyanúja miatt – tekintettel arra a körülményre, hogy a Seres Ethylometer készüléket nem volt hajlandó megfűjni – az orvosi ügyeletre kívánták elszállítani vér- és

vizeletminta-vétel, valamint az intézkedés során elszenvedett sérüléseinek orvosi vizsgálata, illetve ellátása céljából.

Mindhárman bementek az előállító helyiségbe, hogy a panaszossal közöljék a további intézkedés menetét, valamint hogy azok végrehajtását meg is kezdjék, azonban a panaszos a rendőrök belépését követően, hallva az intézkedés várható menetét, szitkozódni kezdett, hirtelen a rendőrök felé ugrott, és kezét ütésre emelve a rendőrökre – konkrétan P. Gy. r. tzs-ra – támadt. Ezt észelve a három rendőr – a cselekmény abbahagyására irányuló felszólítással egy időben – a panaszos karjainak lefogásával és földre vitellel akadályozta meg a cselekmény továbbfolytatását, majd az érintett kezeit ismét hátra helyzetbe bilincseltek. Ezt követően elvégezték az orvosi ügyeletre való előállítását.

A panaszos orvosi vizsgálatának leírása megegyezik a II. rész 7) pontjában írtakkal, ezért annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

K. Sz. r. őrm.-t ezután P. Gy. r. tzs. elvitte az orvosi ügyeletre, ahol az ügyeletes orvos őt szintén beutalta a [...] Kórház Traumatológiai Osztályára, mivel a bal oldali homloki részén erős duzzanat volt látható, valamint a 4. és a 6. bordáinál nyomásra érzékenyen reagált. A kórházban a K. Sz. r. őrm.-t ellátó orvos megállapította, hogy a rendőrnek traumás elváltozása nincs, és sérüléseit 8 napon belül gyógyuló, könnyű sérülésnek minősítette.

Az eset során K. Sz. r. őrm., illetve a panaszos a sérülések mellett kárt nem szenvedett, ruházatuk csupán szennyeződött, de el nem szakadt. B. A. r. tőrm., illetve a gépkocsi utasa sem sérülést, sem kárt nem szenvedett.

Az esetről az őrsparancsnok soron kívül értesítette a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség vezetőjét, aki a már végrehajtott intézkedéseken kívül elrendelte a panaszos és társa gépkocsija és annak környéke bűnügyi helyszíni szemlét, a vesztegetéshez használt készpénz lefoglalását, illetve kérte az érintett személyek szóbeli meghallgatását.

A fentieket követően az őrsparancsnok a gépkocsi utasát 19 óra 30 perc körüli időben az esetről személyesen meghallgatta. Annak során az utas elmondta, hogy „csak foszlányokban” emlékszik arra, hogy mi történt, valójában azt sem tudja, hogy melyik városban van. Nyilatkozott arról, hogy fogyasztottak a panaszossal alkoholt – 3 doboz sört, és 3 féldecis röviditalt – Sz. településen, és onnan közlekedtek B. felé, de nem tudja, hogy pontosan merre. A hivatalos személy elleni erőszakkal kapcsolatban az eseményeket nem tudta felidézni, elmondása szerint nem látta pontosan, hogy mi történt. A vesztegetéssel kapcsolatban pedig azt mondta, hogy az ő kezében biztosan nem volt pénz, és nem kérdezett olyat a rendőröktől, hogy elintézhetnék-e másként az ügyet. Mást elmondani nem tudott. Ezt követően, kb. 19 óra 50 perckor az utast a rendőrségről szabadon bocsátották.

20 órától kezdődően az őrsparancsnok szóban meghallgatta a panaszost is, aki ennek során elmondta, hogy aznap délelőtt B. településen fogyasztott alkoholt a barátjával, a gépkocsi utasával, amelyet követően egy ismerőse személygépkocsijával haza indultak. A gépkocsit ő vezette, amikor a rendőrök megállították őket, és veszekedtek vele. Az ezt követő eseményekből azonban csak arra emlékezett, hogy a rendőrautóban ül. Az előállító helyiségben történt események kapcsán pedig előadta, hogy ezért emelte fel a kezeit, mert félt

a rendőröktől. A panaszost a meghallgatását követően, 20 óra 15 perckor a rendőrök szintén szabadon bocsátották.

Az őrsparancsnok megjegyzi, hogy meghallgatásuk során mind a panaszos, mind a gépkocsi utasa figyelmét felhívta a panasztétel lehetőségére, amelyet az eljáró rendőrök a nyilatkozat formanyomtatvány aláíratásával is megtettek, de a két érintett úgy nyilatkozott, hogy panaszt nem kívánnak tenni.

A gépkocsi utasával szembeni személyes szabadságot korlátozó intézkedés 2011. február 17-én 14 óra 30 perctől 19 óra 30 percig tartott, amely során öt nem helyezték el a rendőrőrs előállító helyiségében. A bilincs kényszerítő eszköz alkalmazása pedig 14 óra 40 perckor kezdődött, és 19 óra 50 perckor ért véget. Vele szemben – tekintettel a vesztegetés bűncselekmény gyanújára – a fent említett készpénz tekintetében lefoglalást is végrehajtottak.

A panaszos személyes szabadságát a rendőrök 2011. február 17-én 14 óra 30 perctől 20 óra 15 percig korlátozták, vele szemben bilincs kényszerítő eszközt 14 óra 40 perctől 20 óra 55 percig alkalmaztak, amely sérülést nem okozott.

A panaszos és társa gépkocsija bűnügyi helyszíni szemléjének végrehajtására az őrsparancsnok a Székesfehérvári Rendőrkapitányság ügyeletén keresztül intézkedett.

A fentiek alapján az őrsparancsnok jelentésében az alábbi megállapításokat teszi.

A rendelkezésre álló adatok alapján – álláspontja szerint – megalapozott a gyanú arra vonatkozóan, hogy az intézkedő rendőrök – első esetben K. Sz. r. őrm., második esetben P. Gy. r. tzs. – sérelmére a panaszos két rendbeli, a Btk. 229. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak büntettét, míg a gépkocsi utasa a Btk. 253. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntettét követte el.

Az intézkedő rendőröket megérkezésekor az őrsparancsnok ellenőrizte. Velük szemben 17 órakor Spiratest típusú alkoholszondával légalkoholszint-mérést hajtott végre, amelyek eredménye mind az öt rendőr esetében negatív lett. A rendőrök szolgálatra alkalmas állapotban voltak, felszerelésük, fegyverzetük, illetve öltözetük egységes, előírások szerinti, rendőri jelleget megfelelően tükröző volt.

Az őrsparancsnok arra a megállapításra jutott, hogy B. A. r. tőrm. és K. Sz. r. őrm. az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdésére – jogszerűen kezdeményeztek intézkedést.

A panaszos kapcsán az őrsparancsnok a következőket rögzítette. Az intézkedő rendőrök az Rtv. 47. §-a és a Szolgálati Szabályzat 59. §-a alapján jogszerűen alkalmaztak testi kényszert, illetve az Rtv. 48. §-ának b), illetve d) pontjára figyelemmel – támadás megakadályozása és ellenszegülés megtörése céljából – jogszerűen végeztek bilincselést. A Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (1) bekezdés b) és d) pontjai alapján a bilincselés különösen indokolt volt, és a (6) bekezdés a) pontja alapján szakszerűen, hátra helyzetben történt meg. A kényszerítő eszközök alkalmazásakor az Rtv. 15. §-ában megfogalmazott arányosság követelménye nem sérült, az

Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése alapján annak törvényi feltételei fennálltak. Az Rtv. 61. §-a és a Szolgálati Szabályzat 57-58. §-ai alapján az intézkedő rendőrök teljes mértékben szem előtt tartották a kényszerítő eszközökre vonatkozó általános szabályokat, azokat jog- és szakszerűen, az arányosság követelményének figyelembe vételével alkalmazták. Az érintett elfogása és előállítását az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján – mivel a rendőr elfogja, és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek –, valamint az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének c) pontja alapján – mivel a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állítja azt, akivel szemben vérvétel, vizeletvétel, vagy műtétnek nem minősülő egyéb mintavétel foganatosítása szükséges – jogszerű volt. A rendőrök az előállítást szakszerűen hajtották végre, mivel a Szolgálati Szabályzat 42. §-ának (1) bekezdése alapján – a rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerinti, szükség esetén a legközelebbi rendőri szervhez, illetve orvosi szervhez állítja elő – a Polgárdi Rendőrőrsre, illetve az orvosi ügyeletre szállították. Az Rtv., valamint a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseiben foglaltak alapján a rendőri intézkedés egészét szakszerűnek, az arányosság követelményeinek megfelelőnek és jogszerűnek minősítette az őrsparancsnok. Meglátása szerint a támadás megelőzésére az intézkedő rendőröknek nem volt módjuk, a bekövetkezésére azonnal reagálva tett intézkedések pedig arányban álltak az elkövetett cselekmény súlyával.

Az őrsparancsok által a gépkocsi utasával összefüggésben tett megállapítások ismertetésétől a Testület eltekint. Az Rtv., valamint a Szolgálati Szabályzat értelmében az őrsparancsnok a rendőri intézkedés egészét szakszerűnek, az arányosság követelményeinek megfelelőnek és jogszerűnek minősítette. A támadás megelőzésére az intézkedő rendőröknek módja nem volt, a bekövetkezésére azonnal reagálva tett intézkedések arányban álltak az elkövetett cselekmény súlyával.

A kivizsgálás során – figyelemmel az eset összes körülményére – az őrsparancsnok az intézkedő rendőrök által elkövetett szabályszegést nem tárt fel, mulasztást nem állapított meg, velük szemben sem fegyelmi, sem büntetőeljárás elrendelésére okot adó adatok nem merültek fel. A kivizsgálás során keletkezett iratokat – a szükséges mellékletekkel – 2011. február 21-én továbbította a Székesfehérvári Városi Ügyészségnek, illetve a panaszos ellen elkészített közlekedési szabálysértési feljelentést, valamint a járművezetés ittas, vagy bódult állapotban vétség gyanúja miatti büntető feljelentést – a szükséges mellékletekkel – az eljárásra illetékes hatóságoknak.

11) A sérelmezett eseményekkel összefüggésben a Székesfehérvári Rendőrkapitányság vezetője a Polgárdi Rendőrőrs parancsnokával egyező tartalommal készítette el összefoglaló jelentését 2011. február 21-én. Mivel az irat a fent ismertetetteken túl további releváns információt nem tartalmaz, annak ismertetésétől a Testület eltekint.

12) A Székesfehérvári Rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresésére válaszlevelet küldött, amely a fenti iratokban foglaltakon túl az ügygel összefüggésben az alábbi releváns információkat tartalmazza.

Az intézkedő rendőrök eljárásának jogalapját a kapitányságvezető az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, a Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdésére, illetve az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdésére hivatkozva jelölte meg. A panaszos előállításának az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének c) pontja, míg az utas előállításának a 33. § (1) bekezdésének a) pontja volt a jogalapja.

A gépkocsi utasával szemben az előállítás megkezdésekor a rendőrök bilincset alkalmaztak. A kapitányságvezető ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy az érintett nyugodtan viselkedett, azonban a törvény indokolása szerint a bilincs megelőző jellegű kényszerítő eszköz, alkalmazásához nem szükséges, hogy az intézkedés alá vont személy ellenállást tanúsítson. A kétfős rendőrrjárőr továbbá – a kapitányságvezető szerint joggal – a két fő egyszerre történő előállítását így találta biztonságosnak.

A Szolgálati Szabályzat 51. §-ának (1) bekezdésére utalva – amely szerint az előállított személyt előállító vagy biztonságos őrzését szolgáló más helyiségben kell elhelyezni, továbbá az azonos ügyben előállítottakat el kell különíteni – a kapitányságvezető előadja, hogy a Polgárdi Rendőrőrsön kialakított előállító helyiség egy fő elhelyezésére alkalmas, abban a két fő elkülönítése értelemszerűen nem lett volna lehetséges. Ezért az utast előállítása időtartamára a rendőrsőrs aulájában helyezték el, ahol a rendőrök folyamatosan – felváltva – szemmel tartották. Tekintettel arra, hogy az előállító helyiségben a biztonságos őrzés feltételei értelemszerűen biztosítva vannak, az előállító helyiségen elhelyezett panaszosról a bilincset levették, míg az aulában elhelyezett, nagyobb mozgástérrel rendelkező utasról nem.

Az előállított személyeknek a válaszevél megállapítása szerint biztosított volt az ivóvíz, azonban a rendőrök nyilatkozata szerint italt, élelmezést egyikük sem kért.

A panaszos más személy értesítését a fogvatartásról nem kérte, míg a gépkocsi utasa jelölt meg értesítendő személyt. A kapitányságvezető utal rá, hogy B. A. r. törm. jelentése szerint az előállítottak más személy értesítését nem kérték, ennek azonban ellentmond az utas által aláírt nyilatkozat, amelyre B. A. r. törzsőrmester rájegyezte a kiértesítendő személy nevét és elérhetőségeit. B. A. r. törzsőrmestert a kapitányságvezető szóban nyilatkoztatta az ellentmondásról, amelynek során a törzsőrmester azt mondta, hogy az eltelt négy hónap távlatából már nem emlékszik pontosan az eseményekre, de ha az akkor készült nyilatkozatra rájegyezte a telefonszámot, akkor az értesítés megtörtént.

A kapitányságvezető közli továbbá, hogy a panaszosok orvosi vizsgálatával összefüggő valamennyi iratot továbbították a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészségre, így azok megküldése nem áll módjában.

A gépkocsi utasától a bankjegyek lefoglalására a Robotzsaru NEO rendszerben rögzített jegyzőkönyv alapján 18 óra 03 perckor került sor. Az érintett rendőrök nyilatkozata szerint a mobiltelefonját nem vették el.

A sérelmezett eseményekről hang- vagy kép felvétel nem készült.

A kapitányságvezető értékelése szerint a panaszos cselekménye – a vérvizsgálat eredményétől függően – alkalmasnak látszott a Btk. 188. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő járművezetés ittas vagy bódult állapotban vétség, vagy a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 18. §-a (1) bekezdésének c) pontjába ütköző, és az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XI. 28.) Korm. rendelet 54. § (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés megállapítására. Az intézkedés alá vont személyekkel szemben a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség Nyom. 41/2011. számon büntetőeljárást indított,

amelynek állásáról a kapitányságvezető a válaszevél megírásakor érdeklődött, de arra választ nem kapott.

A Testület kérdéseire adott válaszokon túl a kapitányságvezető az alábbiak rögzítését tartotta szükségesnek.

A gépkocsi utasa néhány nappal a sérelmezett eseményeket követően, 2011. február 24-én jogi képviselője útján panaszt tett. A panaszban foglaltak egyrészt a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 195-196. §-a szerint a nyomozó hatóság intézkedése elleni, részben pedig a rendőri intézkedés elleni panaszok voltak tekinthetők. A panaszos a beadványban úgy nyilatkozott, hogy nem követett el bűncselekményt, ebből adódóan panaszt tett a vele szemben foganatosított előállítás és bilincselés ellen. Mivel a büntetőeljárás során szükséges tisztázni azt, hogy a bűncselekmény elkövetése bizonyítható-e, vagy – ezzel ellentétben – annak gyanúja már az intézkedés időpontjában sem volt megállapítható, és a rendőri intézkedés jogszerűtlen volt, illetve a rendőrök magatartásukkal esetleg bűncselekményt valósítottak meg, a büntetőeljárás döntés meghozataláig a rendőri intézkedések jogszerűsége érdemben nem volt vizsgálható. Erre figyelemmel, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 32. §-ának (1) bekezdése és 7. §-a alapján a kapitányságvezető a büntetőeljárás jogerős befejezéséig a rendőri intézkedés elleni panasz tárgyában indult eljárást felfüggesztette. A végzés ellen fellebbezés nem érkezett.

Végezetül tájékoztatást nyújtott arról, hogy a Testülethez eljuttatott panaszbeadványok másolatait a folyamatban levő büntetőeljárásra tekintettel továbbította a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség vezetőjének, akinek felhívta arra is a figyelmét, hogy a beadványok az intézkedő rendőrök által elkövetett, a Btk. 226. §-ába ütköző bántalmazás hivatalos eljárásban vétség, valamint a Btk. 225. §-ába ütköző hivatali visszaélés büntett gyanújára vonatkozó állításokat tartalmaznak.

13) A Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője a Testület megkeresésére küldött válaszevélében – a fentiekén túl – az alábbiakról számol be.

A gépkocsi vezetője, tehát a panaszos 2011. február 24-én, jogi képviselője útján a Székesfehérvári Rendőrkapitányságra előterjesztett panasz alapján a rendőri intézkedés elleni panasz eljárás megindult, amelyet 2011. március 18-án a büntetőeljárás jogerős befejezéséig felfüggesztettek.

A Székesfehérvári Rendőrkapitányság, a panaszos és társa által a Testülethez benyújtott és 2011. március 1-én érkezett panasz vizsgálatáról az Rtv. 93. § (3) bekezdésében írt értesítést nem kapott, eljárása jelenleg is felfüggesztés alatt áll.

III.

A panaszos előadása és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján a Testület megvizsgálta a panaszos igazoltatásának és előállításának jogszerűségét, a szabadságkorlátozás időtartamának arányosságát, a panaszossal szembeni kényszerítő eszköz-alkalmazás körülményeit, valamint a panaszos fogva tartásának jogszerűségét.

Az eljárás során a Testület megállapította, hogy a panaszolt intézkedések érintették a panaszosnak az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, a 13. §-ának (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez, az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz és az 59. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt mérlegelte, hogy a hatásköre alapján valamennyi panaszosi sérelem kivizsgálását elvégezheti-e.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A fentiekből következik, hogy a Testület adott panaszeljáráásban csak az eljárás alapjául szolgáló beadványt előterjesztő személyt ért – vélt vagy valós – sérelmeket vizsgálja, a más személy alapjogát érintő vagy sértő rendőri intézkedések minősítését nem végzi el. Ennek megfelelően a jelen állásfoglalás a sérelmezett eseményekben érintett két személy – az intézkedés alá vont gépkocsi vezetője és utasa – panaszai közül csupán azok vizsgálatát végezte el, amelyek a gépkocsi vezetőjének, vagyis a jelen ügyben panaszt előterjesztő személynek az alapjogi érintettségét megalapozták.

A Testület megjegyzi ugyanakkor, hogy a gépkocsi utasa a Testületnél szintén panasszal élt, és sérelmeit a Testület egy másik állásfoglalásban értékelté.

b) Ugyancsak a fent hivatkozott jogszabályhely alapján állapítható meg, hogy a Testületnek – fő szabály szerint – nem áll módjában vizsgálni a rendőrség azon tevékenységét, amelyet nem az Rtv., hanem más jogszabály, így például a büntetőeljárás törvény alapján végez. Márpedig a panaszos azon kifogásai kapcsán, amelyek a védelemhez fűződő jogának érvényesülésével, és a jegyzőkönyv aláírásának a körülményeivel kapcsolatosak, megállapítható, hogy az alapjául szolgáló rendőri magatartást, vagyis az eljárás alá vont személy kihallgatásával kapcsolatos eljárási szabályokat a Be. szabályozza. A Be. vonatkozó normáinak megsértése esetén a panaszos a Be.-nek a nyomozás során igénybe vehető jogorvoslatokra vonatkozó rendelkezései (195-199. §) szerint kereshet jogorvoslatot.

A fentiekre figyelemmel a Testületnek nem állt módjában vizsgálni a panaszos társának sérelmeit, továbbá azt, hogy a panaszos gyanúsított kihallgatása (szóbeli meghallgatása) alkalmával a nyomozó hatóság tagjai a vonatkozó törvényi előírásokat betartották-e.

2) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a panaszos igazoltatása indokolt volt-e.

A panaszos igazoltatását a rendőr – jelentésének tanúsága szerint – az Rtv. 29. §-a (1) bekezdésének I. fordulata alapján hajtotta végre.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Egyezik a rendőri és a panaszosi előadás abban a tekintetben, hogy amikor a közlekedési ellenőrzést végző rendőrök a gépkocsi sofőrje meglátta, hirtelen fékezéssel reagált, és a gépkocsival az út menti murvás padkán állt meg. A panaszos szerint ennek oka az volt, hogy a hirtelen fékezés miatt a gépkocsi lefulladt, és a murvás útpadkára gurult ki, miközben a rendőrök azt állítják, hogy a fékezést követően a gépkocsi jobbra fordult, és a sofőr az útpadkán kívánt visszafordulni, kísérlete azonban kudarcba fulladt, mert a jármű a murvában elakadt. A Testületnek nem kell abban állást foglalnia, hogy a gépkocsi megállására vonatkozó két verzió közül melyik felel meg a valóságnak, mindössze azt kell vizsgálnia, hogy a rendőrök megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak-e el ezt követően a panaszossal szemben.

A Testület ezzel összefüggésben arra a megállapításra jutott, hogy mivel a jármű megállása nem a szokásos módon történt, – függetlenül attól, hogy ennek mi volt a tényleges oka – a rendőröknek volt ésszerű alapjuk annak feltételezésére, hogy a gépjárműben tartózkodók esetleg megpróbálták kivonni magukat a rendőri ellenőrzés alól, és ezzel összefüggésben került sor a gépkocsinak a padkán való megakadását eredményező vezetési manőverre. Annak oka, hogy egy járműben utazók – feltételezhetően – megkísérlik kivonni magukat a rendőri intézkedés alól, a gépkocsit, annak vezetőjét, és az utast érintő körülmény egyaránt lehet (pl. a gépkocsi utasa ellen körözés van kiadva).

A Testület ezért arra a következtetésre jutott, hogy mivel a gépkocsi megállásának körülményeiből a rendőrök következtethettek arra, hogy a gépkocsiban utazók szándéka a rendőri intézkedés elkerülésére irányult, ezért **az Rtv. 29. §-ának I. fordulatára, vagyis a közrend, közbiztonság védelmére alapozott rendőri fellépést a Testület indokoltnak tekintette, ezért a panaszos személyes adatok védelméhez való alapjogának megsértését ezen vonatkozásban nem állapította meg.**

A Testület megjegyzi ugyanakkor, hogy a panaszossal, mint gépkocsivezetővel szemben a rendőri fellépésre az Rtv. 44. §-ának rendelkezései is jogalapot teremtettek. A hivatkozott rendelkezés széles körben – konkrét gyanúok nélkül – teszi lehetővé a járművezetők ellenőrzését, és e körben igazoltatását is.

3) A Testület a panasz eljárás keretében vizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét, továbbá időtartamának arányosságát is, amelyekkel kapcsolatosan az alábbi eredményre jutott.

a) A panaszos beadványában nem számol be arról, hogy előállításának megítélése szerint mi volt az oka, azzal összefüggésben csupán a következőket adja elő. A rendőrök alkoholszonda megfújására szólították fel a panaszost, aki azt ellenállás nélkül meg is tette. A szonda első megfújása sikertelen volt, a második pedig valószínűleg sikeres, a panaszos mindenesetre a rendőrökkel nem ellenkezett. Megjegyzi a panaszos, hogy az első, sikertelen fújási kísérlet után a rendőrök durva és trágár szavakkal, szidalmazó hangnemben szólították fel, hogy ne szórakozzon velük, fújja meg a szondát rendesen. Ekkor szópárbaj alakult ki az egyik rendőr és a panaszos között a rendőr nem megfelelő hangneme miatt. Ezt észelve a panaszos társa kérte mindkét felet, hogy beszéljék meg a nézeteltérést, azonban a helyzet elfajulását nem tudta megelőzni. Az egyik rendőr ugyanis szidalmazni és lökdösni kezdte a panaszost, aki ennek következtében a földre zuhant, amitől a hátán horzsolások is keletkeztek. Amikor azt látta, hogy az egyik rendőr feldühödve és fenyegetőzve közelít felé, a földön fekvő könnyörögni kezdett, hogy ne bántsák. Mindeközben a panaszos társa sírva, felfokozott idegállapotban kérte a rendőröket arra, hogy beszéljék meg békésen a történeteket. A panaszost ekkor az egyik rendőr könnyörgése ellenére kétszer fejbe rúgta. A panaszos a kezeivel próbálta védeni a fejét, a második rúgástól azonban elveszítette az eszméletét. Így nem emlékszik arra, hogy hogyan került a rendőrautóba, és hogyan szállították be a rendőrkapitányságra.

A rendőrök előadása szerint az intézkedés során a panaszossal szemben Spiratest alkoholszondát alkalmaztak, amit azonban nem volt hajlandó megfújni, ezért a rendőrök a helyszínen közölték, hogy a Polgárdi Rendőrőrsre elő fogják állítani hiteles Seres Ethylometer készülékkel történő alkoholvizsgálat végrehajtása céljából. A jármű utasa mindeközben „a hivatalos eljárást megkerülve” úgy kívánt a sofőrnek segíteni, hogy több alkalommal is megkérdezte, nem lehetne-e az ügyet valahogy máshogy elintézni, közben pedig készpénzt tartott a kezében. A rendőrök ezek után az utassal is közölték, hogy előállítják a Polgárdi Rendőrőrsre, amelynek okaként vesztegetés bűncselekmény alapos gyanúját jelölték meg. Ekkor az utas zsebre tette a pénzt, de mielőtt az előállítását a rendőrök megkezdték volna, a panaszos K. Sz. r. őrm.-t egy hirtelen mozdulattal a homloka bal oldalán „lefejelte”. A rendőrök végül mindkét intézkedés alá vont személyt 14 óra 50 perckor a Polgárdi Rendőrőrsre előállították, annak jogalapjaként jelentésükben a panaszos kapcsán az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének a) pontját – a szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérés esetét – jelölték meg. A panaszossal szemben az eljáró rendőrök az intézkedést követően a Btk. 188. §-ának (1) bekezdésébe ütköző járművezetés ittas vagy bódult állapotban bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt tettek büntető feljelentést. (Tekintettel arra, hogy a rendőrök elmondása szerint – amelyet a Testületnek ebben a vonatkozásban nem volt oka kétségbe vonni – az előállításra vonatkozó döntés a panaszos alkoholszintjének megmérése céljából született meg, nem volt szükséges a panaszos és a rendőrök közötti dulakodás vizsgálata az előállítás jogszerűségének megítéléséhez.)

A rendőrség tehát bűncselekmény elkövetése közbeni tettenérésre hivatkozva állította elő a panaszost, amely ok kötelező előállítási okként szerepel az Rtv. rendelkezései között, így amennyiben a Testület arra a következtetésre jut, hogy az ügyben tettenérésre kerülhetett sor, úgy az előállítás ténye – az intézkedés kógens jellege miatt – nem kifogásolható.

Az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A Szolgálati Szabályzat 42. §-ának (1) bekezdése a fenti rendelkezést azzal egészíti ki, hogy a rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi rendőri szervhez állítja elő.

A Be. 126-128. §-ához fűzött indokolás szerint tettenérés akkor áll fenn, ha az elkövető a bűncselekmény törvényi tényállását szemtanú (az elfogó) jelenlétében valósítja meg, azonban tettenérésnek minősül az is, ha az elkövetőt a helyszínről távoztában vagy üldözés után fogják el, tehát ha a cselekmény elkövetése és az elkövető elfogása közötti folyamat nem szakad meg.

A járművezetés ittas vagy bódult állapotban bűncselekményét a Btk. 188. §-ának (1) bekezdése értelmében az valósítja meg, aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vasúti vagy légi járművet, valamint gépi meghajtású vízi járművet vagy úszó munkagépet, avagy közúton gépi meghajtású járművet vezet.

Az Rtv. – fent már idézett – 92. §-ának (1) bekezdése a Testület hatáskörét az Rtv. V. fejezetében szabályozott intézkedésekre, a VI. fejezetben szereplő kényszerítő eszköz-alkalmazásokra, valamint a IV. fejezetben szereplő általános elvekre korlátozza. Ennek értelmében a Testület hatáskörén kívül esik annak megállapítása, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy szabálysértést.

A Testület ugyanakkor utal töretlen gyakorlatára, miszerint azon intézkedések [jelen esetben az Rtv. 33. § (1) bekezdés szerinti elfogás] esetén, amelyek jogalapját az Rtv. valamely, az intézkedéssel érintett személy által elkövetett jogellenes cselekményben jelöli meg, vizsgálnia kell, hogy e jogellenes cselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja a konkrét esetben fennállt-e. Abban az esetben ugyanis, ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését olyan esetekben, amikor a rendőrség jogalként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata kiüresedne. A bűncselekménynek az Rtv. szerinti intézkedést megalapozó gyanúja nyilvánvalóan alacsonyabb fokú, mint a büntetőeljárás konkrét gyanúsítottal szembeni megindításához szükséges „megalapozott gyanú”, ezért az ilyen esetekben a Testület azt vizsgálja, hogy az adott eset körülményei fényében felmerülhetett-e a rendőrökben valamely bűncselekmény elkövetésének olyan, „egyszerű” gyanúja, amely megalapozta részükről az Rtv.-beli intézkedés fogatosítását. Ebben a körben a Testület az alábbiakat rögzíti.

A panaszos által a Testület rendelkezésére bocsátott, a háziorvosi rendelőben kiállított ambuláns kezelőlap szerint a panaszos a vizsgálatok során ittasság szemmel látható jeleit mutatta, a feltett kérdésekre nem tudott válaszolni, beszéde elkent, felfogása lassú volt. Személyi igazolványának száma helyett telefonszámot diktált, állítása szerint fél liternél kevesebb mennyiség a háromnegyed liter. Az orvos alkoholosan befolyásolt tudatállapotot, alkohol szagú leheletet, térben és időben közepes fokú bizonytalanságot, hangulati labilitást, kérdésekre adott inadekvát válaszokat rögzített.

A Testület jelentőséget tulajdonított továbbá annak, hogy a panaszos társa az őrparancsnoknak az eseményeket követő meghallgatása során előadta, hogy „csak

foszlányokban” emlékszik arra, hogy mi történt, valójában azt sem tudja, hogy melyik városban van. Nyilatkozott továbbá arról, hogy fogyasztottak a panaszossal alkoholt – 3 doboz sört, és 3 féldecis röviditalt – Sz. településen, és onnan közlekedtek B. felé, de nem tudja, hogy pontosan merre. Ugyancsak az őrsparancsnok kérdéseire válaszolva nyilatkozott arról a panaszos, hogy a sérelmezett események napján délelőtt B. településen fogyasztott alkoholt a barátjával, a gépkocsi utasával, amelyet követően egy ismerőse személygépkocsijával elindultak haza. A gépkocsit ő vezette, amikor a rendőrök megállították őket.

A fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos magatartása nagy valószínűséggel mutatott olyan elemeket, amelyek megalapozhatták a rendőrök gyanúját az ittas járművezetés bűncselekményére vonatkozóan. Ezért a Testület – hangsúlyozva, hogy ez az álláspontja semmiképpen sem tekinthető a panaszos büntetőjogi felelősségének kérdésében kialakított állásfoglalásnak – arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét esetben fennállt a bűncselekmény elkövetésének olyan mértékű gyanúja, amely a panaszos – tettenérésre alapuló – előállítását indokolta.

A Testület a fenti okfejtés alapján a panaszos előállítását indokolt és jogszerű intézkedésnek minősítette, és a jogalap vonatkozásában a személyes szabadsághoz fűződő alapjog megsértését nem állapította meg.

A Testület megjegyzi továbbá, hogy a bűncselekmény gyanújának fennállása kapcsán a párhuzamosan folyamatban lévő büntetőeljárás további bizonyítékok alapján természetesen eltérő következtetésre juthat, a panaszeljárásra irányadó szabályok szerint azonban ezt a döntést a Testületnek nem áll módjában bevárni, hiszen az eljárást nem függesztheti fel.

b) Az 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Ezt az előírást konkretizálja az előállításra a 33. § (3) bekezdés, amelynek értelmében a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot *csak a szükséges ideig*, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A Testület a panaszos előállításának jogszerűségén túl ezért azt is vizsgálta, hogy az intézkedés időtartama annak céljához és az elvégzett eljárási cselekményekhez mérten nem volt-e szükségtelenül hosszú.

A panaszos előállításának időtartamáról kiállított igazolás szerint szabadságának korlátozása 2011. február 17-én 14 óra 30 perctől 20 óra 30 percig tartott. Ez idő alatt a panaszost előbb a rendőrségi fogdán helyezték el, majd onnan a rendőrök először az orvosi rendelőbe vitték, ahol az orvos 15 óra 30 perckor és 15 óra 45 perckor vett vért tőle. Később a [...] Kórházba szállították vizsgálatokra, ahol 17 óra 33 perctől kezdődően látták el, a röntgenvizsgálat a lelet szerint 18 óra 30 perckor, míg az ultrahangos vizsgálat 18 óra 21 perckor zajlott. Innen a panaszost a Polgárdi Rendőrsre szállították vissza, amely gépkocsival minimálisan fél órát vett igénybe. A panaszost az előállító helyiségében ismételtén 19 óra 50 perckor helyezték el ismét. Ezt követően, 20 órakor az előállító helyiségből az őrsparancsnok irodájába kísérték, és végül 20 óra 15 perckor bocsátották szabadon. Arra vonatkozóan, hogy a panaszos gyanúsított vagy tanúkénti kihallgatására sor került volna, az iratok nem tartalmaznak utalást.

Maga a panaszos is előadja beadványában, hogy miután az orvosi vizsgálatokról a rendőrsre visszavitték, kb. negyed órára helyezték el egy helyiségben, a panaszos feltételezése szerint az előállítóban, majd egy másik szobába kísérték, ahol egy rendőr kikérdezte, végül visszavitték az előállító helyiségbe, és onnan újabb negyed óra elteltével szabadon bocsátották.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszos mintegy hat órás fogvatartása során számos orvosi vizsgálaton vett részt, ahonnan 19 óra után érkezhettek vele vissza a rendőrök az őrs épületébe, ahol a fogvatartással összefüggő adminisztratív teendők elvégzésére is sor került, és a panaszost a rendőrőrs parancsnoka is meghallgatta. Mindezt figyelembe véve a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos szabadságának korlátozását a rendőrök nem nyújtották indokolatlanul hosszúra, annak ideje az elvégzett feladatokhoz képest nem volt aránytalan, ezért a panaszos oldalán alapjogsértést nem eredményezett.

A Testület a fentiek alapján a panaszos kb. hat órás fogvatartását az elvégzett cselekményekhez mérten nem ítélte aránytalanul hosszúnak, ezért a fogvatartás időtartama miatt a panaszos személyes szabadságának aránytalan korlátozását, s ekként annak sérelmét nem állapította meg.

4) Ezt követően a Testület a panaszossal szemben elkövetett bántalmazást vonta vizsgálat alá.

A panaszos előadása szerint a rendőrök alkoholszonda megfűjására szólították fel, aminek eleget is tett. A szonda első megfűjása azonban sikertelen volt, a második pedig valószínűleg sikeres, de a panaszos továbbra sem ellenkezett. Megjegyzi a panaszos, hogy az első, sikertelen fűjési kísérlet után a rendőrök durva és trágár szavakkal, szidalmazó hangnemben szólították fel, hogy ne szórakozzon velük, fűjja meg a szondát rendesen. Ekkor szópárbaj alakult ki az egyik rendőr és a panaszos között a rendőr nem megfelelő hangneme miatt. Ezt észelve a panaszos társa kérte mindkét felet, hogy beszéljék meg a nézeteltérést, azonban a helyzet elfajulását nem tudta megelőzni. Az egyik rendőr ugyanis szidalmazni és lökdösni kezdte a panaszost, aki ennek következtében a földre zuhant, amitől a hátán horzsolások is keletkeztek. Amikor azt látta, hogy az egyik rendőr feldühödve és fenyegetőzve közelít felé, a földön fekvé könyörögni kezdett, hogy ne bántsák. A panaszost az egyik rendőr ennek ellenére kétszer fejbe rúgta, miközben a panaszos kezeivel próbálta védeni a fejét, a második rúgástól azonban elveszítette az eszméletét. Így nem emlékszik arra, hogy hogyan került a rendőrautóba, társa elmondása szerint azonban a rendőrök a karjánál fogva húzták a rendőrautóhoz, és rakták be. A panaszos csak a Polgárdi Rendőrőrsnél tért magához, amikor a rendőrautóból kirángatták, és ismét a földre lökték, majd újra bántalmazták. Ennek következtében újra elveszítette az eszméletét, így arra sem emlékszik, hogy hogyan került be az őrs épületébe, és ott mi történt.

A sérelmezett eseményeket követően az őrsparancsnok kérdéseire válaszolva a panaszos arról nyilatkozott, hogy a sérelmezett események napján délelőtt B. településen fogyasztott alkoholt a barátjával, a gépkocsi utasával, amelyet követően elindultak haza. A gépkocsit ő vezette, amikor a rendőrök megállították őket, és veszekedtek vele. Az ezt követő eseményekből azonban csak arra emlékezett, hogy a rendőrautóban ül. Az előállító helyiségben történtek kapcsán pedig előadta, hogy ezért emelte fel a kezeit, mert félt a rendőröktől.

A panaszos társának leírása a történekről egybevág a panaszos előadásával.

Az intézkedő rendőrök jelentése szerint a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert, és a 48. §-ának b),c) és d) pontjai alapján – a panaszos támadásának és szökésének megakadályozása, továbbá ellenszegülésének megtörése érdekében – bilincset alkalmaztak. A bilincselés 14 óra 40 perctől 20 óra 15 percig tartott. A rendőrségi iratok a panaszos magatartását a következőképpen írják le. Mielőtt az előállítását a rendőrök megkezdték volna, a panaszos K. Sz. r. őrm.-t egy hirtelen mozdulattal a homloka bal oldalán „lefejelte”. A rendőrök ezt követően azonnal – mivel a késedelem veszéllyel járt volna – testi kényszert alkalmaztak a panaszossal szemben, amely karjának megfogását, és feszítését jelentette, majd kezeire hátra testhelyzetben bilincset helyeztek. A kényszerítő eszközök alkalmazása során az érintett a földön többször megpróbált kitörni a rendőrök fogásából, aktívan ellenállt az intézkedésnek, és a kezével több ütést is mért K. Sz. r. őrm. testére. A későbbiek során, amikor a panaszossal a rendőrök közölték az orvosi ügyeletre szállítás tényét, a panaszos az előállító helyiségben tartózkodott bilincs nélkül. Amikor a három rendőr belépett hozzá, és tájékoztatták a szállításról, a panaszos – aki kezdetben a padon ült – hirtelen felugrott, és a rendőrök irányába lépve hangosan szitkozódott, kezét pedig ütésre emelte. Felszólítani, hogy cselekményét hagyja abba nem volt mód, mivel a késedelem veszéllyel járt volna, ezért a rendőrök együttes testsúlyukat kihasználva a panaszos karjait megfogták, és őt a földre fektették, majd a földön fekvő személy kezeit hátra testhelyzetben megbilincseltek. Miután az érintett ellenszegülése megtört, a testi kényszer alkalmazásával a rendőrök felhagytak, majd őt az orvosi ügyeletre elszállították.

A fentiek alapján elmondható, hogy a panaszos és a rendőrök előadása a történetről szinte minden ponton ellentmond egymásnak. A panaszos állítása szerint az intézkedés helyszínén nem lépett fel támadólag és ellenszegülést nem tanúsított a rendőrökkel szemben, ellenben a rendőrök őt bántalmazták, az ezt követő eseményekre ugyanakkor javarészt nem emlékszik, mivel a bántalmazás következtében eszméletvesztése volt. Az előállító helyiségben történt dulakodásról a panaszos egyáltalán nem tesz említést arra utalva, hogy az őrre érkezést követően, a rendőrök újabb bántalmazása nyomán megint elvesztette az eszméletét, és csak akkor tért magához, amikor már útban voltak Sz. felé.

A fenti ellentmondást az orvosszakértői vélemény sem oldja fel. A vélemény szerint ugyanis a homlok bal oldalán lévő feltenyényi zúzódás kis-közepes erő határán lévő tompa erőművi behatástól keletkezett, létrejöhettét úgynevezett lefejelés következtében. A Bíróság azon kérdésére azonban, hogy a sérülés létrejöhett-e egyéb módon, felmerülhetett-e az önkezéség lehetősége, a vélemény azt a választ adja, hogy a sérülés létrejöhett egyéb módon is, pl. a homloktájéka tompa tárgyval való megütése, vagy a homloknak kemény, tompa tárgyhoz való ütdése során.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbjét nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során kizárólag a panaszos és az érintett rendőrök írásbeli nyilatkozata, valamint az intézkedő r. őrmester sérüléseiről készített orvosszakértői vélemény állt rendelkezésre.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrzetébe kerül és rajta az ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a

Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

Jelen esetben a sérelmezett események 2011. február 17-én zajlottak, amely napon a rendőrök a panaszos orvosi ellátásról gondoskodtak, és őt előbb az orvosi rendelőbe, majd a [...] Kórházba szállították. Szabadon bocsátását követően a panaszos maga is jelentkezett további orvosi vizsgálatra a [...] Kórházai Traumatológiai szakambulancián.

Az orvosi iratokban szereplő sérülések az iratok összevetése alapján: a panaszos homlokának jobb oldalán és jobb szemöldöke fölött duzzanatok, fejfájás, a bal könyöke nyomásérzékeny, de mozgása teljes, a derék jobb oldalán tenyérnyi felületes hámsérülés.

Elmondható tehát, hogy a panaszosnak keletkeztek olyan sérülései, amelyek származhattak bántalmazásból. A rendőrség azonban olyan, plauzibilis magyarázatot adott a sérülésekre (azt, hogy azok a panaszos támadása által szükségessé tett kényszerítő eszköz-használatból erednek), amelyet – hasonlóan a panaszos sérüléseihez – támaszt alá objektív bizonyíték, az érintett rendőr homlokán keletkezett sérülésről készült orvosi dokumentáció.

Ilyen körülmények között – figyelembe véve azt is, hogy az orvosszakértői vélemény sem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri előadás között feszülő ellentétet – a Testület felelősséggel csak annyit állapíthat meg, hogy a panaszos sérülései egyaránt keletkeztek a panaszossal szemben megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában alkalmazott kényszerítő eszközök használata miatt, és jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása, azaz bántalmazás eredményeként is.

A Testület megítélése szerint ezért nem lehetett egyértelműen bizonyítani, hogy a panaszos sérülései jogszerűtlen rendőri fellépés miatt keletkeztek.

A jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása vonatkozásában ezért a Testület a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának megsértését a konkrét esetben nem tudta megállapítani.

5) A panaszos kifogásolta a panaszbeadványban, hogy az intézkedés során a rendőrök durva, szidalmazó hangnemben szólították fel, hogy fújja meg rendesen a szondát, a rendőrörs épületében pedig obszcén szavakkal tiltották meg neki a mosdó használatát,

A rendőrök előadásuk szerint az előállított személyekkel határozottan, magázódva beszéltek. Egy esetben kellett hangosan kiabálva megszólalniuk, még hozzá amikor az előállított támadólag lépett fel, a rendőrök tapasztalatai szerint ugyanis a hangerő felemelése ilyen esetben segíti az intézkedés eredményes befejezését.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében „a Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, míg a 11. § (1) bekezdés rögzíti, hogy „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”.

A panaszos és a rendőrök előadása ellentmond egymásnak arról, hogy a panaszossal szemben az intézkedés során alkalmazott hangnem megfelelt-e ezeknek a követelményeknek. Ezt az ellentmondást a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudta feloldani, a **panaszossal szemben alkalmazott hangnem miatt ezért a panaszos emberi méltóságának a megsértése a konkrét esetben nem volt megállapítható.**

6) A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrségen a nála lévő 7600 Ft-ot elvették tőle, letétbe helyezték, és abból 600 Ft-ot adtak vissza.

A Testület rendelkezésére bocsátott letéti jegyzőkönyv azt tanúsítja, hogy a panaszostól valóban vettek át a rendőrök 3500 Ft papírpénz és 340 Ft aprópénz formájában készpénzt, a panaszos ugyanakkor aláírásával elismerte azt, hogy a letétbe vett tárgyait az intézkedés befejezésekor hiánytalanul visszakapta.

A Szolgálati Szabályzat 51. §-ának (3) bekezdése alapján az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál.

A Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 35. c) pontja szerint „a befogadást végző rendőr a letéti tárgyak közül a pénzt (értékpapírt), az értéktárgyakat és az okmányokat a felvett jegyzőkönyv egy példányával együtt az e célra rendszeresített – azonosítóval ellátott – tasakban, majd zárt lemezszekrényben vagy letéti raktárban, fülkében elhelyezi”.

A rendelkezésre bocsátott iratok alapján megállapítható, hogy a panaszostól a nála lévő készpénz letétezésére indokoltan és jogszerűen került sor.

A pénz visszaadása tekintetében ugyanakkor felmerül az az ellentmondás, hogy a letéti jegyzőkönyvben szereplő, 3500 Ft összértékű bankjegyek sorozatszámát megegyezik azon bankjegyek sorozatszámával, amelyeket a panaszos társától a 18 óra 45 perckor lezárt jegyzőkönyvvel lefoglaltak, így elvileg – noha a panaszos e bankjegyek visszaadását aláírásával igazolta – azokat a fogvatartás befejezésekor ténylegesen nem kaphatta vissza, mivel azokat a hatóság időközben lefoglalta, így a panaszosnak elvileg a 340 Ft értékben letétbe vett aprópénzt adhatták volna vissza. Ennek a kérdésnek a tisztázása a Testület rendelkezésére álló adatok alapján – tekintettel a panaszosi aláírásra is – nem lehetséges, arra a rendőrségen folyó, Be. szerinti panasz alapján folytatott vizsgálat keretében kell sort keríteni.

A letétezés végrehajtásával összefüggésben ezért a Testület a panaszos tulajdonhoz való jogának megsértését a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudta megállapítani.

Annak megítélése, hogy a 3500 Ft értékű bankjegy lefoglalását a hatóság jogszerűen végezte-e el, nem tartozik a Testület hatáskörébe. A lefoglalás ugyanis a Be. megfelelő rendelkezései alapján végrehajtható eljárási cselekmény, így azzal összefüggésben a Be. 195-199. §-ai szerinti panaszoknak van helye.

7) A panaszos a rendőrőrsön töltött idő kapcsán kifogásolja, hogy intézkedés során sem ételt, sem vizet nem adtak neki, és azt sem engedték neki, hogy használja a mellékhelyiséget.

a) A panaszos azon kifogása kapcsán, miszerint sem ételt, sem italt nem kapott a fogvatartás ideje alatt, a Testület az alábbi álláspontot alakította ki.

A fogvatartásról kiállított igazolás szerint a panaszos étellemezést nem kért. Az intézkedő rendőrök jelentése rögzíti, hogy a fogvatartott két személynek a rendőrök 14 óra 30 perc és 15 óra között nem biztosítottak ételmelet és ivóvizet. A kapitányságvezető válaszában azt közölte továbbá, hogy az előállított személyeknek biztosított volt az ivóvíz, azonban a rendőrök nyilatkozata szerint italt, étellemezést egyikük sem kért.

Jogsabályi rendelkezések hiányában az előállítottak étellemezését illetően csak a 26-326/3/2006. számú, az Országos Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági Főigazgatója által kiadott körlevélhez (ORFK körlevél) mellékelte tájékoztató tartalmaz iránymutatást. Eszerint az étellemezésnél az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani, és a fogvatartásért felelős vezetőnek helyi intézkedésben kell szabályoznia, hogy ki a felelős az étellemezés biztosításáért. Célszerű az étellemezés átételét írásban is dokumentálni. A tájékoztatóban foglaltakat az előállítottakkal minden esetben ismertetni kell, melynek tényét az érintett aláírásával is igazolja. A tájékoztató vonatkozó pontja szerint az előállított jogosult rá, hogy öt órát meghaladó fogvatartás esetén étellemezést kérjen.

A panaszos fogvatartása 14 óra 30 perctől 20 óra 30 percig, tehát mintegy hat órán tartott, így a hivatkozott előírás alapján joga volt étellemezést kérni. Kétségtelen ugyanakkor, hogy az előállításról kiállított igazoláson – amit a panaszos aláírásával is ellátott – az szerepel, hogy nem kért étellemezést.

Minthogy pedig a rendőrséget a jelenlegi – és fent ismertetett – normák alapján elsődlegesen a fogvatartott kérelmére terheli az étellemezési kötelezettség, a Testület nem állapított meg mulasztást azzal összefüggésben, hogy a rendőrök a panaszosnak a szabadságkorlátozás ideje alatt nem adtak étellemezést.

A Testület megítélése szerint ugyanakkor a rendőrség általános törvényi kötelezettségeiből fakadóan elvárható volt, hogy a panaszosnak a rendőrök inni adjanak. Ez levezethető az Rtv. 2. § (1) bekezdéséből, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait, továbbá 16. § (4) bekezdése előírásaiból is, ami alapján a rendőr nem alkalmazhat megalázó bánásmódot.

A felek egymásnak ellentmondó nyilatkozatai miatt azonban nem volt egyértelműen tisztázható, hogy e tekintetben miként zajlottak az események.

A Testület ezért kellő bizonyítottság hiányában nem tartotta megállapíthatónak, hogy csorbult a panaszos emberi méltósághoz való alapjoga a rendőrök azon kötelezettségével összefüggésben, hogy neki a fogvatartás ideje alatt inni adjanak.

b) A rendőrséggel szemben támasztható azon általános követelményből, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait [Rtv. 2. § (1) bekezdés] levezethető, hogy a személyes szabadságuktól megfosztott személyek

elhelyezésének módja nem lehet megalázó, a méltóságot csorbító. Ezen a hivatkozási alapon várható el a rendőrségtől az is, hogy amennyiben a fogvatartott jelzi, hogy a mosdót szeretné használni, a fogda személyzete azt számára belátható időn belül lehetővé tegye.

A panaszos előadása és a rendőrségi iratok összevetéséből kiderül, hogy a panaszos 19 óra 50 perc és 20 óra, illetve 20.15 és 20.30 között jelezhetette, hogy a mosdót szeretné használni, hiszen az első alkalommal zajlott fogdai elhelyezésére saját bevallása szerint nem emlékezett, azt követően pedig 19.50-kor helyezték el újra az előállítóban, ahonnan 20 órakor vitték fel az őrsparancsnokhoz, aki a 15 percig tartó meghallgatását követően a panaszost elbocsátotta (illetve innen a panaszost még negyed órára visszavitték az előállítóba, majd innen helyezték szabadlábra).

Konkrét rendőrségi válasz hiányában nem volt kizárható, hogy a fent említett 10, illetve 15 perces időszakban a panaszos valóban nem kapott lehetőséget arra, hogy a mellékhelyiséget használja, ezt a késedelmet azonban – különös tekintettel a panaszos elbocsátásának közeli időpontjára – a Testület nem tekintette olyan hosszúnak, amely alapjogi sérelem okozására alkalmas lett volna, ezért azzal összefüggésben a panaszos emberi méltóságának a megsértését nem állapította meg.

IV.

A Fentiek alapján a Testület a panaszok egy része tekintetében bizonyítottság hiányában nem tudott jogsértést megállapítani, míg a panaszolt intézkedések fennmaradó részéről azt állapította meg, hogy azok indokolt alapjogkorlátozásnak minősültek, így alapjogsértést nem valósítottak meg.

Erre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2011. október 19.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag